

מהו ערך?
אילו ערכים חשובים לי?
על אילו ערכים לא אוותר?

מהי שאלה ומהי בעיה?
מהי דילמה?
ההבדל בין שאלה, בעיה ודילמה.

ניתוח סיפורי מקרה באמצעות מודל לניתוח דילמות:
• ניתוח דילמה במליאת המורים – הכרת המודל.
• ניתוח דילמה בעבודה אישית ע"פ המודל.

היכרות עם דף למידה בחברותא:
קריאת הדף, הנכחת הטקסטים מכל סוגי המקורות

עריכת יום דילמה בית-ספרי:
יצירת "מגרש אימונים של דילמות" לתלמידים

הגדרות שונות למושג "ערך"

1. הערכים בידי האדם הם כמין סרגל לבדיקת הישר.
2. ערך מציין בדרך-כלל, את הטוב והרצוי בתורת המידות, בתחום האסטטיקה, האמת בתחום ההכרה והקדוש בתחום הדתי (אנציקלופדיה העברית).
3. ערכים הם העקרונות, עליהם מושתתת המערכת הנורמטיבית של החברה (האנציקלופדיה למדעי החברה).
4. ערך - הכח המניע המוציא לפועל גישות ועמדות (אליסון וקירשנבאום).
5. ערך - הקריטריונים, אמות-המידה להבחנה בין טוב ורע. הנחייה כללית למעשים נכונים - בלי פרוט איך לבצע את המעשים האלה במצבים שונים בהם מוצא עצמו איש החברה (פרופסור מינקוביץ').
6. ערך הוא קונספציה מוכללת מפורשת או סמויה, אופיינית ליחיד או לקבוצה על הראוי להיות רצוי. קונספציה זו משפיעה על הבחירה בין אופנים, אמצעים ומטרות של פעולה מצויה (קלוקהון).
7. הערכים הם סטנדרטים ועקרונות המשמשים אותנו לשפוט את מידת החשיבות (שייבר/סטרונג).
8. ערכים הם עקרונות הפעולה או הנורמות של התנהגותנו. הם מיני תוכן המביאים אותנו להעדיף מעשה אחד על פני מעשה אחר או מהלך פעולה אחד על פני מהלך אחר (רוטנשטרייך).
9. קני מידה מתמידים שבאמצעותם בני האדם מעריכים את עצמם, את האחרים, את העניינים, את המאורעות. על כן הם מהווים קני מידה להערכה, המאורגנים בדירוג מסוים. הערכים מספקים בסיס נאמן לקבלת החלטות במגוון של מצבים (בול-רוקיץ' ולוג'ס).
10. עמדות וערכים הם נטיות טעונות ריגוש להגיב באופן עקבי בחיוב או בשלילה לבני אדם, למצבים או לרעיונות (קלאוסמאיר).
11. ערכים הם אבני בוחן, קני מידה הקובעים מה צודק ומה אינו צודק, מה נכון ומה אינו נכון, מה טוב ומה רע (שפירא).
12. ערך הוא דבר שלא ניתנת לו הנמקה מן המציאות האובייקטיבית, דבר אשר אדם אינו צריך לקבל אותו. ערך הוא דבר שהאדם, מבחינה אובייקטיבית איננו צריך לו, אבל הוא מכריע עליו, ולא זו בלבד אלא שלמען הדבר הזה, אשר הוא איננו צריך לו, הוא מוכן לשלם את המחיר (ישעיהו לייבוביץ').
13. ערך הוא רעיון שאדם, או קבוצת אנשים, או חברת בני-אדם, מאמינים בו וחיים על-פיו, שעל-כן הם מסוגלים - באין דרך אחרת - גם להקריב את חייהם ובלבד שלא לאבד את טעם חייהם (עמוס עוז).

על ערכים וזהות

"הגדרת הזהות שלנו נקבעת לא רק על פי מה שאנו עושים, אלא על פי המחשבות וההערכות שלנו את מה שאנחנו עושים".

"באמצעות החושים אנו תופשים את עולם התופעות, באמצעות הערכים שלנו אנחנו מפרשים אותם. הפירוש שלנו לדברים הוא הקובע את משמעותם. מכאן, שכל המערכת הערכית היא מערכת של הכרעות סובייקטיביות שלנו, זוהי הכרעה שלנו כי כך אנחנו החלטנו לחיות את חיינו".

מתוך: "[ערכים ואקטואליה](#)" / צבי כסה